

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

Megjelen hetenkint 3-szor:
hétfőn s szombaton este
és csütörtökön délelőtt.
Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizethetni a kiadóhivatalban
és minden megyei postahivatalnál.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Székesfehérvár, szt.-István-tér 1.

Felelős szerkesztő és kiadó:
KOVÁTS ISTVÁN.
Társzerkesztő:
BONITZ FERENC.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

A 32 helyre osztott oldal helyenkint
50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr
Nyilttér soronként 50 kr.
Többszöri hirdetéseknel engedmény

A nép szava Isten szava!

A népre hivatkozik ma mindenki, ha elveinek kivételéről, szükségességéről, megoldásokról van szó. A protestáns gondolkodásmód vegyülve az alattomban felforgatásra törekvő szabadkőműves mozgólódással a tekintély elvét lehurrogatva, a „népfelség” elvet emelte uralomra. Persze hálásabb elv ennél ki se gondolható. A nép olyan mint a lazán fekvő futóhomok, melyet oda vág a szellő, a hova akar. „Nép” minden hitvány eszmének szereshető. „Nép” az alföldön, vagy a gyárakban felbujtott munkás tömeg, mely buza helyett olyan fejeket szeretne aratni, mely kráglival együtt terem; nép. még pedig fenséges nép, mely a főváros utcáin köpköd, mint nemrég a főrendek után és még ma szeretne polgári házasságra lépni . . . az egyházi vagyonnal. És e fenséges nép előtt meg kell ám haljani minden emberfiának: mert a *nép szava Isten szava.*

Elbinnénk ám mi ezt, ha annak a csillagragyogású szokás-mondásnak olyan pogány kénkö szaga nem volna, mintha Lucifer konyhájának kéménye füstölögne alatta. *A nép szava akkor Isten szava, ha istenfélő az a nép, ha pedig vallástalan a nép, bizony ördög szava az.* Minthogy van még józan népünk, sőt a magyar nép általában nem sülyedt még annyira, mint a vallásüldöző liberalizmus óhajtaná, tehát nekünk is van szavunk a néphez, még pedig az, hogy ha a nép szava még nem volna az Isten szava, hát legyen azzá. Azt a tábort, mely mindig a népre hivatkozik, a nép nevében ugyancsak a népek elbolondításán dolgozik, sorsán semmit se fordít jobbra, hanem még utolsó kincsét, a vallását is ki akarja rabolni a lelkéből, családjából iskolájából és hazájából. Hát azt a liberális tábort a nép szavának kell leszólitania a vakmerőség trónusáról.

A nép állapota mindig olyan a milyenné csinálja a szavával.

Egyetlen joga, egyetlen szabadsága volna a népek az, hogy szavazatát megvesztegetés nélkül, okosan használja. Magatok választják azokat, kik titeket kormányoznak, vezetnek, kik törvényt hoznak s igazságot tenni volnának hivatva. A nép maga választja nem csak országgyűlései, de városi képviselőit, hivatalnokait, bírót és előljáróit, sőt a nagyobb városokban még papját is. Ha tehát ilyen csehül megy a dolgunk, mint ma is, mikor vallásunk gyökerét is megtépik, mikor még gyermekeink vallását is a policáj akarja követni, mint a porcot, ennek oka csak az, hogy embereitek megválasztásánál nem volt a szavatok az Isten szava. Nem nézted soha, kire adtad szavadat, kinek a kezébe tetted le a jogodat, kire biztad községed és hazád dolgát. Elbolondítottak minden eszközzel. Etettek, itattak, fizettek és megvettek azzal a pénzzel, melyet magad fizettel adóban. Előálltak nagy száju kortesek, beazéltek adóleszállításról, vasutról, szabadságról, de soha se tudtad meg, hogy van-e Istene az atyáknak, van-e becsülete, *a nép javát akarja-e vagy kenyeret keres.* Rászavaztunk törökre, pogányra, pedig tudhattuk volna, hogy mi csak egy esetben bizhatunk emberünkben, ha az tisztességes vallásos ember. *A ki Istent féli, az tudja kötelességét embertársai iránt is.* Az ilyen képviselő vagy előljáró lehet akármilyen párti, nem fog rontani, hanem építeni, az ördögöt pedig, ha mindjárt a menyekbe küldöd, ott is ördög marad.

Könnyen vettük a dolgot. Egyikre rávokoltunk, mert az atyja derék ember volt, a másikra azért, mert gazdag, a harmadikra, mert fenyegetett a hitelező, meg a munkaadó, a hivatalfőnök. Bizony rut bün az, mikor a föllebbvaló az ő alattvalójának, eselédjének, mesteremberének ezt az egyetlen jogát és szabadságát, a szavazatát is elrabolja és halálig üldözi, a kenyeret kiveszi a szájából, ha nem úgy szavaz, mint a hogy ő paran-

csolja. A független polgár az meg kevélységében olyan, mint a gimpli: épen ott fogják meg, a hol az ő független kevélységét fitogtatja. Megvárja, hogy a képviselő vagy hivatalnok-jelölt koldusmódra jöjjön az ő kilincseré, hogy sorba koptassa a választó polgár urak küszöbét és kolduljon a szavazatáért. Persze jól tudja ezt a hivatalkereső és elmeagy gimplit fogni. Nem nehéz ám az, csak egy jó darab vastagbőr kell hozzá (a képes felén) és egy kis madárenyv rája. Alázatos, szíves, ígér mindent s mikor kimegy az ajtón, akkor a markába nevet. A független szavazó polgár pedig meg van fogva, ráadja a szavát arra, a *ki legszebben, legjobban tudott parulázni.*

Gyönyörű állapot, mikor neked kell könyörögni a te javadért. Ugyancsak szép volna, ha az apa könyörögne a fiának: Engedd meg kedves magzatom, hogy ruhát vehessek, kenyeret kereshessek neked; nem pedig a fiu az apjának, hogy viselje gondját. Így van ám ez! Eredj te valamelyik becsületes istenfélő emberhez, *te könyörögj, hogy vállalja el azt a fontos hivatalt,* legyen igazságos képviselőd: te köszönd meg, ha valaki javadra dolgozik. A ki nagyon sokat mászkál és kiabál érte, hogy jöltevőd lehessen, az kenyerért dolgozik, a ki pedig istenfélő becsületes ember és a nép sorsát a szívében viseli, annak bizony eloldódik a boeskor szija, ha könyörögve kell hozzád gyalogolnia a te javadért. Annak már te menj a helyébe, mert jöltevőd, sőt a kezét is megcaókolhatod. Száz szónak is egy a vége. *A nép maga választja embereit, tehát válogassa meg mindenütt, a képviselőtől egész a temetőörig. Olyannak adjon hivatalt, a kire az Isten is rá adná a szavazatát és akkor a nép szava az Isten szava.*

Szomszéd

— **A képviselőház tegnap, Szt. Péter és Pál apostolok ünnepén ülést tartott.** A liberális kormány az egyházpoltikai vita alatt minduntalan keneteljesen hangoztatta, hogy ő a kath. vallást s a polgárok vallásos érzületét sérteni nem akarja. S imo: úgy respektálja ez a kormány Magyarország 9 millió katolikusának vallásos érzületét, hogy ünnepnapon is tart ülést. És milyen ügy alatt? Először azért, hogy a ház már hétfőn kezdhesse meg nyári-szünetidejét, másodsorú azon nevelésügyi ügy alatt, mert a napirenden levő törvényjavaslat olyan fontos, hogy mennél hamarabb el kell fogadni. És milyen javaslat ez? A bélyeg-reformról szól. Ezért kellett a legalább is két-harmadrészben katolikusokból álló képviselőháznak a tegnapi ünnepén ülést tartani, ezért szállotta meg a liberális kormányt és pártját egyszerre a munkakedv?

A kath. választópolgárok a következő választásoknál vissza fognak erre emlékezni!

A meggyilkolt köztársasági elnök.

Hihetetlen, megfoghatatlan, hogy a radikális politika irtóztatós következményeinek láttára az államok nem szakítanak a jelen irányynyal s a társadalom ily nagymérvű kór-állapota dacára, sem gondoskodnak arról, hogy az állapotokat orvosolják.

Én radikális orvoslást nem látok az egyes anarchisták kivégeztetésében. Az akció reakciót fog szülni, a meggyilkolt véretől szennyes martírjai felvilágosodott századunknak, szaporodnak, mint a gombák, mert az örültség mérgét, mely agyukat és szívüket megméltelyezte, még mindig és valószínűleg a jövőben is szorgalmasan fogja beléjük csepegtetni a modern állam.

A felekezeten kívüli óvodák

a felekezeten kívüli iskolák megalapításai ezen szerencsétlen lényeknek. Isten, hit, vallás, erkölcs, tekintély elve nélkül felnevelkedett civilizált vademberekből kerülnek ki a véros ideálokért zajongó gyilkos örültek, kiknek szívében és agyában megzavarta az üdvös egyensúlyt annak a valaminak a hiánya, mit mi keresztények felebaráti szeretetnek, hitnek és reménynek nevezünk. A társadalom nyomorultja éhen, szorjan, hit- és remény nélkül tengve nő fel.

Látja maga mellett a nyomor szörnyűségét egyfelől, s a gazdag kegyetlenségét más felől, magával szemben pedig az elenyészés a megsemmisülés iszonyatát.

Nem-e megörjítő kóp ez, nem-e iszonyatos existencia? Éhezni, kétségbeesni s maga előtt látni a gazdagságot, mely erkölcsetlen élvezetekre szórja az aranyot bűntelennül. Vigasz pedig nincs, mert hiszen nem ad ma már a modern állam vallást, reményt a végtelen jutalomra a szenvedésért az nem szolgál a boldogulásra itt a földön, hanem a budításra. S a gazdagok nem adnak az éhezőknek, mert hisz nem ismerik a parancsot: „szerecs felebarátodat, mint tennen magadat”, s nem felnek attól, hogy egykor majd számon kérik tőlük, hogy gazdagságuk feleslegét odaadták-e a szegényeknek.

Látja ezt, érezi ezt mindenki, még az is, ki a vallást csak teoriában ismeri és mégis győz a hitetlen áramlat, mindenütt mindenkor minden téren. Itt is olyanok az államférfiak, mind amaz istontelen természetudósok, kik inkább elhiszik a logképtelenebbet, de azt nem és ezerszer nem a mit a vallás tanít, miért? Mert a vallás tanítja.

Az államférfiak is inkább mindenre rászertnek fogni a társadalom rothadt vol-

tának okát, csak arra nem, a mit tényleg okozója a bomlásnak, — a hitetlenségre — miért? Mert nem akarnak hinni maguk sem, azért, mert gőgösek maguk is és tekintélyt magukon kívül elismerni nem akarnak.

Történetek-e valaha ily örült rémtettek a torradalmi eszmék megnyilatkozása előtt? Olvastuk-e valaha a történelemben azt, hogy államfőket gyilkolnak azért, mert általános felforgatást, fojtatlanságot akarnak? Zsarnok gyilkolásról hallottunk igen — ennek megvolt pszichikai, politikai és történelmi oka — de a legdemokratikusabb, a legszabadabb állam fejét megölni, megölni egy fejedelmet, kit maga a nép választott politikai okból, ez mutatja a politikai és társadalmi felbomlás mérvét, az örültség nagyságát, mely ezen ténynek alapját képezi. Talán megint új politikai és társadalmi cselekvésekkel orvosoljuk a bajokat, talán nem elég még a politikai szabadság, talán még nem elég nagymérvű a hitetlenség szabadsága? Hiszen csak a napokban hallottunk felhangzani a magyar képviselőházból a kívánságot, hogy hiheesse mindenki azt, a mit akar. Tehát engedje meg az állam, hogy polgárai mindenben higgyenek, csak ne az Istenben, a társadalmi és állami rend alapjában, mindent tiszteljenek, csak a teremtőt nem, alapját minden világi tekintélynek?

A szabadságnak ezen neme iszonyuan meg fogja magát boszulni, meg fogja magát boszulni elsősorban minden tekintély viselőin, tekintet nélkül arra, hogy vajjon Isten a vagy a nép kegyelméből valók.

Azután képzelenek kérem államot fő nélkül, rendet állam nélkül, társadalmi együttélést rend nélkül, emberi existenciát társadalmi együtt élés nélkül.

Nemcsak a tekintély, hanem az egyéni létezés is veszélyeztetve van már ma, veszélyeztetve az államok által, kik ölni tudják

TÁRCA.

Mindenki boldog . . .

El-elborongni tarlott ősi tájon,
Hallgatva a hulló lombok zaját,
Nézni a vándor madarak csoportját
Vigan dalolva mint száll, száll tovább . . .
Halk zizeccsel míg hull a levélke
Panaszosan lemondásról regélve:
Elsírdogálni a szép multakon,
Oh nem ilyen, fájóbb az én dalom! . . .

Mi más e kép . . . Bűbajos szép tavasz van,
Bimbóska pattan, rügy, levél fakad,
Golyák kelepencek messze magasban,
Vidám csacsogással cserg a patak,
Mosolyg az ég ábrándos tiszta kékje,
Fehér galambként hatyu fellegok,
Reá simulnak szűzi kebelére:
Mint anyjához félnék gyermekek . . .
Szerelemről eped pelyhes fészékében
A kis madár csicseregő éneke,
Csókolva suhan el a szél a levélen,
A lég csodás mámorral van tele.
Mindenki boldog . . .
Egy vadgalambnak hallik csak sirása,
Párját siratja . . . ez az én dalom!
Ifju szívemnek bus elégiája . . .

Egty Mihály

Két zongoravizsga.

A lefolyt héten városunk zeneértő közönségének két oly zongora-vizsgálat szerzett élvezetet, melyek bátran hangversenyeknek is beillettek volna. Az egyik f. hó 27-én délután tartott az irgalmas növérkek Fe-

rene József növneveldejében; a másikat pedig Kneifel Ferenc ének és zongora-tanár tartotta növendékeivel f. hó 28-án a Vörösmarty-kör helyiségében.

A zárda-növendékek vizsgálata ujjlag meggyőzte a szülőket és a szép számban megjelent előkelő közönséget, hogy az irgalmas növérkek intézete a növnevelés oly sok oldalú és nemes eszközeivel rendelkezik, melyek nemcsak a hozzáfizított magas igényeket képesek kielégíteni, hanem egyszerűen azon szellemi készütségét is biztosítják, melylyel sem a házi, sem a hasonirányú intézetek berendezése nem vorsejnyezhet.

A növendékeknek három mester vezetése mellett, ugyanannyi csoportba osztva, zárdai neveltetésük ideje alatt alkalmuk nyílik a zeneképzés mindazon fokait át tanulni, melyek a teoriában is a zongoratanítás alapelveiül van felállítva. Ez a kezdők, haladók és gyakorlók csoportja, mindenik csoport külön tanító vezetése mellett.

A legfáradatlanabb munkát tehát mindenesetre Námesy Mariska kisasszony teljesítette, aki a kezdők csoportját oktatta. És midőn végig hallgattuk azt a 15 számot, melyet a 8 kis leány annyi figyelem és félelem között, de biztos kézzel eljátszott, tisztában voltunk vele, hogy a kisasszony óriási feladatát a leglelkiesmeretesebben és kiváló sikerrel oldotta meg. Az előadásból kitűnt az elemi részek alapos ismerete, a kézhordozás és ütenyvezetés szigorú szemmel tartása szóval a zongorajáték alapjainak fáradalmas begyakorlása. A kezdők között azonban egy kis művésznőt fedeztünk fel Bándy Klárka személyében, a ki Lange „Mein Lied“-jét és Nittinger „Magyar Tánca“-

Regécy Gizellával, oly precíz kéztartással, és villanyos tiszta hangütésekkel adta elő, hogy átláttuk, miszerint Námesy k. a. nemcsak a kezdőket, hanem a gyakorlókat is sikerrel tudja oktatni.

A második csoport, mely Leéb Erzsike k. a. vezetése mellett 9 számot játszott, más iskola alapján, de nem kevesebb sikerrel felelt meg a műértők várakozásának. Darabjai nehezebbek voltak, de a hatás és a könnyed motor, melylyel növendékei a scala betűket áthajózták, igazi élvezetet nyújtottak a hallgatóságoknak. Kaltnecker Irma és Ehrenhöfer kisasszonyok a legszebb reményekre jogosíthatják a szorgalmas mestert. Az intézet velerán zenetanára Aujejdky Adolf ur szép készütségű tanítványaiiban különösen a szabatos előadás és ezzel kapcsolatban a technika fejlettsége kötötte le figyelmünket. Lukács és Brandweiner kisasszonyok már szabad kézre bocsátva is kellemes dolgokat tudnának produkálni.

Végül csak annyit tartunk még szükségesnek megjegyezni, hogy nemcsak a tanítványok, hanem a szülők is hálára lehetnek kötelezve az intézet vezetői iránt, kiknek pedagogiai ismerete és gyakorlata oly finom biztossággal meg tudja válogatni a modern, és elegáns, de hasznos és biztos erkölcsi alapokra fektetett növnevelés célravezető eszközeit.

Elénk emlékeztünkben van még azon idő, midőn a klubok asztalai mellett kevesebbet politizáltak és kártyáztak, de több gondot fordítottak a műélvezet és irodalmi szellem ápolására és evvel a társadalmi osztályok kulturális fejlesztésére.

Ezt a boldog időt éljük át Kneifel Ferenc tanítványainak szerényen vizsgálja

korcsait, de azzá nevelik polgáraitak mesterségesen.

Egyik kezében a szabadságmivesség bibliájával, a másikban a hóhér kötelével áll a modern francia állam, s nem fog vissza térni Istenéhez mind addig, míg romba nem fog dűlni az álcivilizáció eme temploma, s ki nem fog aludni a felvilágosodás faklyája, melynek lángja nem a hit tüzéből, hanem a tagadás lidércéből gyulladt ki.

Meghalt Carnot s vele a radikális demokratikus irányban való haladás iránti bizalom is.

Uj. Zichy János gróf.

Finale.

(?) Szerdán megkezdődik a képviselőház nyári szünete s a mamelukok meglegedetten térhetnek vissza nyári tuskulumaikba. Reájuk fér a pihenés, mert nagy dolgokat műveltek a legutóbbi hetekben. Kétszer háromszor, Isten tudja hányszor szavaztak, a mi egy a husos fazék mellett felnőtt mamelukoknak igazán emberfeletti egy munka. Aztán remek, de kifárasztó tojástanót is járt ez a párt. A legszélsőbb radikalizmustól szédítően rövid idő alatt átesapott a legalázatosabb loyaltásba. Ezenközben az utcával is fraternizált és a kül- és belföldi szociáldemokratákat is ölelte magához. Megérdemli tehát a nyugalmat.

De még a kormány is megérdemli. Boldog Isten, mekkora viszontagságokon ment keresztül ez a kormány a lefolyt ülésszakban s mekkora metamorfózisokon, mekkora elvtagadásokon! Az egyházpolitikai javaslatok tárgyalása mekkora sebotot ütött nek rajta! Az a négy főrendiházi szavazat mennyijébe került! Tudnillik izzadásába. Mennyi „üres ámitás”, mennyi „meddő ígért”! Mekkora meghamisítás a magyar nép akaratának! Büszkén, szinte dacosan megy Bécsbe, a „garanciától” duzzadó zsebekkel, és mennyire megalázza tér vissza Budapestre! Mekkora loyaltással lép a király elé és mekkora tüntetéseket rendeztet magának

a radikális utcától! Mily önzéretesen demisszionál és mekkora makacssággal s elfeladással kapaszkodik a hatalomhoz! Mekkora „alpossággal” ígéri, hogy az egyházpolitikai javaslatokat tárgyalatni fogja, s mily felületesen történnek ezen tárgyalások! Milyen szép demokrata célgórt akaszt üzlethelyiségre s mily szépen visz be három mágnást az ő dieső polgár minisztoriumába! Mily rideg konzervativizmust követ kifelé (Andrássy Gyula gróf miniszter mondta), és mily radikalizmussal lép fel az egyházzal szemben. Mily gyöngéd szeretetet hirdet az egyház, a vallás iránt s mily adáz dühvel üldözi mindakelőtt a törvényhozásban, az utcán és a sajtóban. Valóságos Janusfej ez a kormány. Az egyik arca pecosovics, a másik meg a szocialista „Bruder Anzelm”! Boldog ország amelynek ily kormánya van, boldog kormány, a mely ily ország an uralkodik!

Es ez a kormány egészen a legutóbbi napokig elég ügyesen tudott tengődni. Két-életű lévén, egyaránt jól érzi magát a szárazföldön is, a vízben is de a víz a legutóbbi napokban majd hogy vesztét nem okozta. A magyar dunagőzhajózás szervezésére vonatkozó törvényjavaslatot terjesztett a király elé s a király nem adta meg hozzá előzetes jóváhagyását. Es lón nagy rémület a kormányban. Hogyan? még nem is teljes a kormány még nincs meg a földmívelésügyi miniszter, már is válság előtt áll ismét! Aztán az uralkodó család házassági viszonyainak rendezése is nyomja a mi derék kormányunk lelkét.

Szilágyi Dezső annak idején megígérte ezen kérdés tisztázását, de mint egy igazi liberálishoz illik, eddig még nem váltotta be ígértét. Könnyelműség is volt tőle ezt megígérni, mert az udvar nem hajlandó a dinasztia családijogának szabályozását átengedni a parlamentnek.

Ezzel a két kérdéssel függött össze Wekerlenek legutóbbi bécsi utja. Wekerle már vissza is jött Bécsből és magával hozta a válság elhatalasítását. A miniszterelnöknek ugyanis nem sikerült a király aggodalmát a magyar dunagőzhajózás kérdésében eloszlatni s így kénytelen velt beérni azzal, hogy a korona a döntést későbbre tartotta

fe nn. Annál inkább meglegedett a kormány ezzel az eredménynyal, mert szorintú k a dunagőzhajózás kérdése ma már egy sem akut, a mennyiben az ősz előtt egy sem lehetne letárgyalatni ezt a fontos törvényjavaslatot a törvényhozás mindkét házával. A helyzetet csak az bonyolítja, hogy a koreskedelmi miniszter a dunagőzhajózási törvényjavaslatra nézve a leszámítoló- és hitelbankokkal köött szerződésében kimondotta, hogy a törvény augusztus havában még életbe lép és így nem lehetetlen. ha e feltétel nem lesz betartva, hogy a két bank nem kerül ki az obligóból.

A pozsonyi kath. nagygyűlés.

(Saját tudósítónktól.)

Sz. Péter és Pál ünnepén tartott meg a kath. nagygyűlés Pozsonyban, melyre mintegy 10—12 ezer ember sereglett össze a megyéből.

Zichy Nándor gróf fél 12 órakor érkezett meg. Fogadására nagyszamu intelligens polgár jelent meg a peronon, kiknek nevében Dankó nagyprépost üdvözölte. Zichy válaszában kijelentette, hogy minden erővel oda fog törekedni, hogy a kath. ügy diadalra jusson. Délután 2 órakor „Veni Sancte” volt a koronázási domban.

Az őriási menet délután három órakor indult a Dubsky-féle teremben. Az ut mentén diadalpukpat állítottak, melyeket földszitettek zászlókkal és kokárdákkal, a pápa színeivel. A terem karzatán főrangú nők: Izabella és Augusta kir. herecegnők s udvarbölgyeik Chotek, Szécheny Széchenyi grófnők, továbbá Odleschalch herecegnő, a Szápáry grófnők, Walterskirchen báróné és mások ültek. Pozsony és a szomszéd megyék kanonokjai és lelkészei tömegesen jöttek el a gyűlésre.

Zichy Nándor gróf megnyitója után, melyben a kormány egyházpolitikáját helytelenítette, Esterházy Miklós Mór gróf kifejtette, hogy a k a t h o l i k u s o k n a k n e m t á m a d á s, h a n e m v é d e k e z é s e j ű k, tehát azért kell felügyelkezniök a jövő választásokra. Indírványozza, hogy küldjön a nagygyűlés hadoló táviratokat a pápának, a királynak és a hereceprimásnak.

de helyesebben hangversenyének nevezhető előadások alatt, melyet a Vörösmarty-kör termeiben tartott. A mások tarokk-, piqott-kaiaber- és karamból partiekkal telt terem előkelő urak és urnők, deleg katonasztek, választékos öltözötű aranylajak, komoly mamák és bájosan csinosoró fiatallányok töltöttek meg, a kiknek a baba-kalap és frou-frou fűrtök alatt inkább valami lawn-tennis-ke-ringő-, vagy hymen-parti motoszkal, mint a polgári házasság, Carnot, az anarchia vagy az ultimo- quint- és girigare stb. mint nemzetközi feladatok fejtörő megfejtése.

A sok-sok csipke és virágdísz között nem is láthatunk mást, mint A n d r á s s y tábornagyot a székes elején. Hanem a podiumon ott settenkedett komoly arccal kótái között a fiatal mester; de nem csak őt, hanem a zongora jó részét is betakarta az a hatalmas virágesekor, melylyol tanítványai tüntették ki, jelétül annak, hogy bizonyosan elnéző volt sokszoros hibáik iránt. Mi ugyan más meggyőződésre jutottunk a vizsgálat után, de hiába azt mondják, hogy a maestrók mindig morosusak, ha alul vannak is az ötvenen. K n e i f e l urat mint székesegyházi karnagyot előnyösen ismerjük, most alkalmunk volt őt mint ének- és zonetanárt is megbírálni és úgy tapasztaltuk, hogy e tekintetben még többet tud produkálni, mint egy hiányosan összeállított és felszerelt chorussal. A műsor, mely kiváló mondással és izléssel volt összeállítva, 14 válogatot szám-ból állt, melyek mindegyike alkalmas volt arra, hogy élvezetet szerezzen a hallgatóság-nak, de egyszersmind próbára tegye az előadók készségét is. Es ebben nagy segítségére volt a tanárnak, hogy tanítványaiban is megvolt a hozzá való tehetség.

A vizsgálat fénypontját mindenesetre Liebhart Etel k. a. ének- és zongora előadása képezte. Ha nem eszlődünk, a kisasszony érces, erőteljes énekhanga már az operaház intonánsa, Zichy Géza grófnak is feltűnt. Azóta a hang úgy terjedelmében, mint koloraturájában sokat haladott, ehhez járul még a mély érzés és az előadás melegsége, melylyol darabjaiban nyilvánul, úgy hogy a kisasszony határozott tehetségnak mondható. A kiváló zeneszerző Rubinstein egy kedves és megható dalát énekelte „Die Thräne”, de a hangnak oly finom modulációival és az értelem és érzés oly bensőséggel, hogy a közönség lelkes tapsokkal fejezte ki tetszését. Utána néhány magyar népdalt énekel, melyeket erővel meg akartak újrázni, megfellekedve, hogy hiszen csak vizsgán és nem koncerten énekelnek itt. Zongora-játéka is kitünő ügyességre vall, és valamint énekében a discreté, de tiszta szövegkijetés, úgy itt a gondos interpretáció és kellemes legato, avatott mesteri kezekre vallanak.

Hasonló figyolomben részesültek Fáykiss Ilona k. a. zongorajátéka, ki Reinhold „Impromptu”-ját játszotta, előrehaladott technikával, precis előadással és olyan elegáns, helyes és bájos kéztartással, mely öszintén szólva nem vizsgálhat, hanem önálló hangversenyben is megállta volna helyét. A hálás publikum nem is maradt adós tapsaival. Együtt említjük nővérel Fáykiss Irén k. a., a ki sikeresen megküzdött Moszkowski nehéz feladatát igénylő „Valse Brillantjával” melyet nem régeben Kuliffay Bella zene-művésznőtől hallottunk. Hogy a darab szépségei nem jutottak mindenütt érvényre és az akkordok itt-ott elmosódtak, azt talán a pedál helytelen használata okozta; a mi

azonban semmit sem von le a fiatal leány energiájából, melylyol a hatalmas darabot kotta nélkül el tudta játszani.

A kis Andrássy Alice ban csodál-tuk az előre haladottságot, melyet játéka korához képest mutat, különben szép tehetséggel bír és ügyes kéztartással, magaz új emelése elárulják, hogy jó uton halad. Bendel „Promenid á Ch telard” farszto darab-ját szintén kivülről játszta. Prokopias Karolin k. a. Verdi egy olasz áriáját „Vespri Sicilienne”-ből énekelte. Már többször vett alkalmunk hallani kellemes hangját s ezáltal is kiemelketjük szépen kifejlett koloraturáját. Ugy az ő, mint Peuser Erzi és Margit kisasszonyok kedves előadása köztetszésben részesültek és zajos tapsokat arattak; nem különben Spitzer Margit k. a. nyugodt, flegmatis és szabatos zongora-játéka.

Bővebben foglalkoztunk Kneifel ur vizsgájának eredményével, nem annyira, hogy tanítványait vegyük szigoru kritika alá, hanem inkább azért, hogy részletosen is kimutathassuk, miszerint a fiatal mester összes iparkodása abban öszszepontosul, hogy tanítványait korrekt előadásra szoktassa és magasabb művészi színvonalra emelje. Ez egy a zongora, mint az előadott énekpianókból kitűnt, melyeknél különös sulyt láttunk helyezni a tiszta intonáció, a regiszterek összekapcsolása, a hangkiegyenlítés és a tiszta szövegkijetés emelötére. Ezekből következtetjük tehát, hogy a módszer, melyet Kneifel követ, mindenben megfelel a zene-akadémia és konzervatorim által felállított magyar zeneelmélet szabályainak.

(1000—r.)

BELFÖLD

Zichy József gróf, volt pozsonyi főispán Karlsbadból táviratilag fejezte ki csaláklakozását kath. gyűlés határozataival.

Ezután dr. O t o c s k a Károly ügyvéd az állam és egyház közti viszonyt fejtette ki.

Majd dr. Mike Károly ügyvéd tartott az autonomiáról hosszabb előadást, melyben csatlakozott a budapesti nagygyűlés határozataihoz, és a hercegprímáshoz apellál, hogy az autonómia ügyet karolja fel.

Prohászka Ottokár dr. esztergomi theologiai tanár a keresztény szocializmus tanait fejtette ki.

Végül B a n g h a dr. nyitrai ügyvéd ismertette az egyházpolitikai rendszer tételeit az államban, J e d l i c s k a és S k o r d a plébánosok pedig tóttal és németül magyarázták a néphez a hozott határozatokat, melyek a következők:

1. A katolikus egyház és állam különválasztása jogtalan s az egyház alkotmányos helyzetének törvényhozás útján való megmáskosítása egyenlő a jogsértéssel.

2. A nagygyűlés felir Vaszary Kólos hercegprímáshoz, a katolikus autonómia kivívása céljából.

3. A keresztény szocializmust minden eszközzel gyűlözlemre kell juttatni.

4. Állandó bizottság alakíttassék, hogy a keresztény társadalom jogainak védelmét országosan szervezze.

Ezután Z i c h y Nándor gróf a következő szavakkal rekosztette be a gyűlést: Nagyon nyugodt hangulattal jöttem el Pozsonyba, de fellekesültem, látván a katolikusoknak nagy lelkesedését és összetartását. Tisztelt gyűléseket! Nem szabad elcsüggednünk, nem szabad feladnunk a harcot. Járuljanak a katolikus hívek a püspökökhöz és a hercegprímáshoz, hogy menjenek el a királyhoz és kérjék meg őfelségét, hogy az egyházpolitikai törvényjavaslatot ne szentesítse. Mert hiszen a király maga is van olyan jó katolikus, mint mi magunk.

Bármit is határozott az országgyűlés ebben a szesszióban az egyházpolitikai javaslatok tárgyában, nekünk iparkodnunk kell, hogy legalább a jövőben megváltoztathassuk ezeket a határozatokat. Ezzel semmi különöset nem mondunk, mert minden új törvény egy régebbi törvény megváltoztatását jelenti.

A liberális párttal szemben alakítsunk egy más pártot, e keresztény szabadság pártját.

Végül előterjeszti határozati javaslatát, mely meglepetést keltett, mert nem volt felvéve az ülés programjába. A határozati javaslat a következő:

„A pozsonyi katolikus nagygyűlés felkéri az ország hercegprímását és püspökeit hogy járuljanak a felség trónja elé és kérjék meg a királyt a magyar katolikusok nevében arra, hogy azokat az egyházpolitikai törvényeket, a melyek a katolikus egyház érdekeit sértik, ne szentesítse.”

A határozati javaslatot p e r c e k i g t a r t ó é l j e n z é s u t á n egyhangulag elfogadták.

Héves pathosszal beszélt az őz vezér és kimondhatlan lelkesedés követőszavait, melyek elveztek az emberáradat óriási éljenviharában. 10—12 ezer ember tolongott az emelvények körül, melyen az elnökön kívül S z a p á r y Péter gróf, Walterskirchen Ferenc hr. P á l l y Miklós, H o h e n l o h e Lajos és O d e s c a l c h i Livio hercegek, G u d e n u s Arthur báró, Majláth Gusztáv gróf, Z i c h y János gróf, Zamojszky Jenő gr. állottak. Ott volt azonkívül Pozsony és környékének hölgyvilága és értelmisége is.

A beszéd végén D a n k ó prépost osztotta ki a pápa áldását, melyet az összes hallgatóság térdenállva fogadott.

A gyűlés Z i c h y Nándor gyújtó szavainak hatása alatt osztott szét és ezek ajkán viharzott az őz magyar Windthorst által keltett lelkesedés viszhangja. A gyűlés alatt több száz üdvözítő távirat érkezett a gyűlés vezetőségéhez.

Nyolc óraker bankett volt ugyancsak a Dubszky-féle vendéglő helyiségeiben, melyen számos felköszöntő mondatott.

— **Csáky gróf „hibái”.** Mióta új gazdája van a közkutatási minisztériumnak, írja a N. U. ott új jelszót kaptak fől azok, kik éveken át buzgó munkatársai voltak gróf Csákynek végzetes tövédségeiben. Mert bizony végzetes volt az ő közkutatási politikája; egy avatlatlan ember kapkodása, egy a viaszonyokat s a bennök rejlő óriási nehézségeket nem ismerő dilettáns kísérletezése volt az, melyet a szakkörök mindig megdöbbenéssel kísérték s a hol alkalmuk nyílt rá, ki is fejezték aggályait. Ezek azonban természetesen mindig süket fülokre találtak a közkutatásügyi minisztérium vezető körében, hol nem akadt soha senki, ki a minisztert idejekorán felvilágosította volna. Most azonban, mikor gróf Csáky már bukott ember, épen ott támadt erős reakció a volt miniszter politikája s egyes intézkedései ellen s ama körökben ma egyébről sem beszélnek, mint gróf Csáky „hibáiról”, mintha bizony érték legalább erkölcsileg magok is felelősek nem lennének. Most egyszerre fel akarnak forgatni mindent, a mit Csáky csinált, hirtelen pótolni akarnak minden mulasztást, a mi 1888 óta történt. Az új miniszter egyebet sem tesz, mint tanulmányozza a törvényeket, rendeleteket, szabályzatokat, — a mit pedig már rég megtehető volt, — az egyes osztályokban viszont szörnyű tervekkel foglal koznak, exkommunikálják az egységes középiskola eszméjét, melyért eddig rajongtak, vissza akarják helyezni ősi jogaiába a görög nyelvet, melynek kiküszöbölésével egész Európa előtt neveltségessé tették magukat. Szóval nagy a zavar és a hűhó, mely kétségkívül még nagyobb lesz, ha Pulszky Agost, az új államtitkár is megtartja bevonulását a miniszteriumba, a mi a legközelebbi napokban fog megtörténni.

— **A delegációk.** A képviselőház elnökehez érkezett értesítés szerint a delegációkat szeptember 14-ére hívta a király Budapestre s a király szeptember 16-án fogadja a delegáció tagjait, előbb az osztrákokat, aztán a magyarokat.

— **Az új földmívelési miniszter.** A képviselői körökben elterjedt hírek szerint, J ó s i k a Samu bárónak, a volt belügyi államtitkárnak, földmívelésügyi miniszterré leendő kinevezetése befejezett tény. Ez a hír azért is nagy valószínűséggel bir, mert Jósika Samu báró régi erdélyi familiából származik, a jelenlegi kormány tagja között pedig az eddigi szokástól eltérőleg, egy valószínű erdélyi ember sincesen és mert a báró katolikus létező megszavazta a polgári házasságot. Most egy miniszteri tárcát kap jutalmul.

— **Képviselő választások.** A budapesti Terézváros tegnap A n d r á s s y Gyula gróf minisztert országgyűlési képviselővé választotta. Az ellenzéki polgárok nem állítottak fel ellenjelöltet s így a választás „egyhangulag és nagy lelkesedéssel” történt, a mi a minisztert rendkívül „meghatotta.”

— Pulszky Agost kinevezése vallás-és közkutatási államtitkárrá már megtörtént s így Pulszky a forma kedvéért lemondott képviselői mandátumáról, melyet 1892-ben a verbászi kerület ruházott rá. 1892. óta a verbászi alapsan megunták Pulszkyt és a liberálizmust és dr. H a d z s i személyében nemzetipárti ellenjelöltet állítottak fel, ki, mint a N. U. írja, az egész vidéken óriási népszerűségnek örvend.

— **Országos államrendőrség.** Az állami közigazgatás behozatalának első fecskeje gyanánt jelentkezik az a hír, mely a belügyminiszteriumból kiszivárgott, hogy tudniillik ott egy javaslaton dolgoznak, mely az államrendőrséget — a főváros mintájára, a mely mintá ugyan nem mondható egészen sikerültnek — az egész állam területére be akarja hozni. E javaslat szerint Magyarországot beosztják öt rendőri kerületre s minden kerület élére egy főnök és három al főnök lesz kinevezve. A kerületek közül próbáké-

pen először a királyhágóntuli kerületben alkalmazzák az államrendőrséget. A szolgabírói hivatalokhoz — a javaslat szerint — egy rendőrtiszt is lesz beosztva, a ki a kihágási ügyekben bíraskodik s a ki teljhatalommal rendelkezik a mellője beosztott két-három, vagy négy állami rendőr fölött. Természetes, hogy ez a rendőrtiszt a csendőrség legénységét is igénybe veheti, bár a csendőrség a jövőben is úgy mint most, a kerületi csendőrpáncsnokságok fenntartása alatt marad. Természetesen ez még mind a jövő muzsikája s a budapesti államrendőrségi tisztnek még sokáig várhatni arra a boldog időre, midőn az előléptetés az egész ország területén nyitva lesz számukra.

Országgyűlés.

Budapest, június 28.

A mai ülés csak másfélóráig tartott. Az ülés elején harmadik olvasásban is elfogadták a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslatot. Mire aztán a nyilvános fogadásoknak és a kölcsönös fogadások közvetítésének szabályozásáról a löversenyeknél c. törvényjavaslatot tárgyalták. A javaslat ellen szoltott E n d r e y Gyula és H e r m a n Ottó, mellette Pázmány Dénes, Miklós Odón és Fejérváry Géza báró tábornagy és ideiglenes földmívelésügyi miniszter, mire a ház a javaslatot úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta.

Ezután a mentelmi bizottság előterjesztése értelmében azt határozta a ház, hogy Kék Lajos, L i n d e r György, Uray Imre és A t z é l Béla báró mentelmi jogát felfüggeszti, ellenben Miklós Gyulát és N i k o l c s Fedor bárót nem adja ki.

H i e r o n y m i Károly belügyminiszter benyújtott azután egy törvényjavaslatot a budapesti vígszínház javára engedélyezendő kölcsön tárgyában, mire hosszabb vita támadt a következő ülés napirendje körül.

K e m é n y Pál ajánlja, hogy holnap, tekintettel az ünnepre, csak 11 óraker kezdődjék az ülés.

E l n ö k ajánlja, hogy a holnap 11 óraker kezdődő ülésen tárgyalják a harmadszori olvasásban a totalizátorre vonatkozó javaslatot.

P o l ó n y i Géza kéri a képviselőházat, hogy a bélyeg javaslat tárgyalását öszre halasszák.

S z i l á g y i Dezső az elnöki előterjesztést pártolja.

F e j é r v á r y Géza báró a miniszterelnök nevében is kéri, hogy holnap tárgyalják a bélyeg törvényt s azután válasszák meg a delegáció tagjait s intézzék el a kérvényeket úgy hogy a szünet hétfőn kezdődjék.

M a d a r á s z József azt ajánlja ha a blyeg javaslat tárgyalását öszig nem halasztják, legalább négy napig halasszák.

S z i l á g y i Dezső az elnök és Fejérváry báró előterjesztését pártolja.

U g r o n Gábor az elhalasztás mellett szólal fel.

A képviselőház többsége az elnök előterjesztését fogadja el.

Budapest június 29.

KÜLFÖLD.

— **Ausztria.** Az osztrák igazságügy-miniszter tegnap egy rendeletet bocsátott ki, melyben közli Szilágyi Dezső miniszter átiratát, mely szerint az osztrák alvállók a magyar bíróságok előtt a szegények jogát igénybe vehetik, mivel ugyanezen kedvezmény a magyar alvállóknak az osztrák bíróságok előtt is megadott.

— **A franciaországi események.** Carnotnak ravatalra helyezett teteméhez tegnap bocsátották a nagyközönséget, mely oly nagy számban tödült oda, hogy még körülbelül egy kilométernyire állanak az emberek a Champs-Elyséesen egész a Concorcia-térig,

a mikor a menet eleje elvonul a koporsó előtt.

A kamara tegnapi ülésén elhatározta, hogy testületileg vesz részt Carnot temetésén s egyhangulag 110.000 franknyi hitelt szavazott meg a temetésre. De Mahy elnök jelentette, hogy Carnot elhunyt alkalmából számos távirat érkezett hozzá. Az átiratok felolvasását meleg tetszésnyilvánításokkal fogadták. A képviselőház köszönetét közölni fogják a külföldi parlamentekkel és kormányokkal.

Azt ma már körülbelül mindenki sejt, hogy Périer elnökségével Franciaországban a kemény és intenzív politikai és szociális harcok egész sora indul meg, hogy Casimir Périernek a kamarában nincsen többsége, de az is tény hogy Saussier tábornok, a ki Páris kormányzója s a francia hadsereg fővezérjelöltje, legjobb barátjai közé tartozik. S ez nagy fontossággal bír. Európa nagyhatalmai rokonszenvvel fogadják Périert s csak a belső események válhatnak olyanokká, a melynek állását könnyen megrendíthetik.

Casimir Périer mindjárt megválasztása után átvette a végrehajtó hatalmat. Az Elysebe csak két hét múlva fog költözni.

A kormány lemondott, mire Casimir Périer Burdeauknak ajánlotta fel a miniszterelnökséget. Burdeau ezt válaszolta: „Lehetetlen, mert feleségem három hónap múlva özvegy lesz, ha elvállalom.”

Casimir Périer tegnap délelőtt értekezett a helyzetéről Chelleml-Lacourral és ezután felhívta Dupugt, hogy vállalja el a kabinet alakítását. Dupuy a megbízást ma elvállalta.

Marseilleből jelentik: Bebizonyítottunk látszik, hogy Carnot meggyilkoltatására összeesküvés létezett. A rendőrség titkos összeesküvésnek jött nyomára, mely utolsó gyűlését Cettében tartotta s a melynek meghozta a bűnös határozatot, a melynek végrehajtására a sors Caseriot jelölte ki. Több letartóztatás várható.

A Timesnek egy Rómából jövő távirata szerint az olasz kormány elhatározta, hogy lépéseket tesz a külállamoknál az anarchista-világ megfékezésére céljából egy nemzetközi és központi informáló és ellenőrző állomás szervezése érdekében. Ezt a nemzetközi hivatalt Genfben fogják felállítani.

Az olasz bíróságok azt a meggyőződést merítették, hogy a római Crispi-merénylet és a lyoni véres tett között összefüggés van. Igen sok jel mutat arra, hogy Lepa a Crispi-merénylő és Caserio ismerték egymást. A bíróságok most kutatják a szálakat, hogy a nemzetközi összeesküvést kiderítsék, melynek jeleit felfedezték.

Városi és megyei hírek.

Városi közgyűlés.

Folyó hó 28-án d. e. 9 órakor főispán elnöklété alatt havi rendes városi közgyűlés tartott, melynek lefolyása a következő volt: Interpelláció nem történt, a közgyűlés azonnal napirendre térhetett.

Mindenekelőtt az eddigi gyakorlathoz híven kimondatott, hogy július hóban közgyűlés nem tartatik, a legközelebbi rendes közgyűlés pedig augusztus 30-ik napjára tűzött, polgármester pedig bejelentette, hogy az át dolgozott szervezési szabályok és a tisztviselők fizetése rendezésére vonatkozó munkálatok befejeztettek, azok kinyomatnak, és a bizottsági tagoknak kézbesítettnek, az augusztusi közgyűlésen pedig tárgyaltnak, mit a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. Ezután olvastatott Kussuth Ferenc köszönő levele atyja elhalálása folytán a közönség részvétlirátára, — tudomásul vétetett.

Eötvös Lóránt vallás- és közoktatási miniszter levele, kineveztetése tárgyában tudomásul vétetett.

A vallás- és közoktatási miniszter leirata, melyben a város közönségének a helyi o-

dák anyagi támogatását megköszöni, tudomásul vétetett.

Ugyanazon miniszter leirata, hogy az elemi oktatás céljaira segélyt nem utalványozhat, sajnálattal tudomásul vétetett.

Szeidl Lajos rendőrkapitány 100 frtos elemi iskolai alapítványa, tudomásul vétetett.

Az egyenes adót nem fizetők utadójának kezelése és behajtása tárgyában alkotott, és kormánysszékileg helyben hagyott szabályrendelet 1895. január 1-én leendő életbe léptetésére a tanács utasított.

A székesgyház tornyainak és folszerkezete helyre állításának árjeltségi feltételei jóváhagyás és végrehajtás végett a tanácsnak kiadattak.

A lovassági laktanya és a megyei kórház közti uti szabályozása hosszabb eszmecserezt idézett elő. Dr. Major Ferenc a megyei kórházzal kapcsolatos városi területet, ingyen a kórháznak átengedni javasolta, a mit a közgyűlés el is rendelt, de Hantosi Kiss Mihálynak helyes megjegyzését az ott elvonuló nyílt árok előzetes rendezése tárgyában a városi főmérnök is figyelemre méltatni kérte, miután a lovassági laktanya istállóinak nedvei a kérdéses nyílt árokba vezetnek, a hol ama nedves posványvá válnak és a körletét annyira megfertőztetik, hogy ott az emberi közlekedés egészségi szempontokból felette veszélyes, a polgármesternek is hozzászólása után határozatott, hogy minden rendezési munkálatot a esatornázás fogja megelőzni, erre a főmérnök a részletes terveket és költségvetést köteles elkészíteni.

A Maroshegyen épült kápolna építési költségeihez 50 frt, alapítványkép szinte 50 frt szavaztatott meg.

Hajdumegye közönségének körlevele a főrendiház szervezésének módosítása tárgyában a tanács azon javaslatával terjesztett a közgyűlés elé, mikép a törvényhozáshoz pártoló felterjesztés intéztessek, a közgyűlés a tanács javaslatát nem fogadta el, a körlevél egyszerűen tudomásul vétetett.

A loávató bizottság elnöke Karl József biz. tag választatott meg.

Az 1893 évi gyámpénztári mérleg a belügyminiszteriumhoz felterjesztetett.

Grosz József-féle teleknek iskolai célokra leendő megvétele a legközelebbi közgyűlésre tűzött ki, mert a bizottsági tésület nem volt határozatképes számban.

Dieballa György b. tagnak közgazdasági előadová történt kinevezése tudomásul vétetett.

A „Vörös Ökör” vendéglőhelyiségnek utca rendezés céljából megvétele az augusztusi közgyűlésre tűzött ki, főispán azon véleményben volt, hogy ezen ügyben a közgyűlés döntő határozatot hozhatna és pedig a biz. tagok számára való tekintet nélkül, mert a törvényben előírt minden eltét elek teljesítették, polgármester azonban azon előterjesztést tette, hogy ez ügyben újabb mozzanatok fejlődővén ki, erre tekintettel szükségesnek tartaná, hogy a kérdés a bizottsági tésület nagyobb részvéte mellett tárgyalhassák, az örökösök most már mindnyáján a 8000 frtért leendő eladásba beleegyeztek, a megvétel akadályai elhárítva vannak, miután főispán ur is az érdemleges határozat hozatalának elhalasztásához hozzájárult, ily értelemben írtetett el jelen kérdés.

Szt. Ferenc rendű szerzetnek a széna alam.zsna megszavaztatott.

Morvai János a Purger-malom bérlőnek egy jó csomó bérhátráléka elengedtetett és eddig 300 frt évi bére visszamentőleg is 200 frtra leszállított.

Szabolcsvármegye átirata, a felül nem vizsgált orvos szereknak s közérkölesőt sértő értekezéseknek hírlapi hirdetés útján való közlése korlátozása tárgyában, helyesletetett, s hasonló szellemben a törvényhozáshoz felterjesztés intéztetik.

Polgármester bejelentette, hogy a városi egyesített pénztár 11 napon át tételes vizsgálat alá vétetvén, a pénztárt példás rendben

találta, minek folytán Farkasdy Dezső indítványára Pribék Mihály pénztárnoknak 100 frt tisztelet díj szavaztatott meg.

Az 1894. X. XI. és XII. t. e. kihirdetése után a város részére egy cséza beszerzése rendeltetett el és pedig pályázat kizárásával Kováts Mihály helybeli kocsi gyárosnál, itt fel kel említenünk, hogy Pénzes Imre b. tag igen helyesen emelte ki, mikép egyes iparosokat nem lehet a közzállalkozásnál mellőzni, ez visszatetszést okoz, főleg midőn itt több megbízható derék kocsi gyáros is található, indítványozta az árlejtés elrendelését, de ez az üdvös és egyedül törvényes indítvány — fájdalom — pártolásban nem részesült és nyertes lett Kováts Mihály. A tobak utcai nyílt esatorna beburkolására vonatkozó mérnöki jelentés tudomásul vétetett és a további teendőkre a főmérnök utasított.

Ezzel a közgyűlés fél 11 órakor befejeztetett, a jkőnyv hitelcsítésére Sommer Mór és Tóth Arthur b. tag urak kértettek fel.

— Egzsházmegei hírek. A megyéspüspök Puly György biai ideiglenes adminisztrátort a megürült gánthi plebániára helyezte át hasonló minőségben. A sványi Béla és Szalay József hittudományi tanfolyamot végzett növendékek, ma jó sikerrel állották ki a joghatóság vizsgálatot és a jövő hó 5-én fogja őket Dr. Steiner Fülöp megyéspüspök áldozópokká szentelni a püszöki palota házi kápolnában. A többi egyházi rendeket ugyancsak a házi kápolnában július 1-én, 2-án és 4-én vesszük fel.

— Szent István király emléke.

Pozsony vármegye közönsége nem régen felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz, melyben azt a szép eszmét pendíti meg, hogy Budapesten, az ország fővárosában Szent István királynak, a keresztény Magyarország megalapítójának államköltségen díszes emlékszobra állíttassék fel. Az indítványt országszerte nagy tetszéssel üdvözölték. Pozsonyvármegye most ártirt Székely F e j é r v á r törvényhatóságához, kérvén ezt, hogy indítványát pártolja. A mozgalomnak tulajdonképen Fejérvárról kellett volna kiindulnia, mert Szent István király itt koronáztatott meg, de a város még jóváteheti e mulasztását azzal, hogy egyhangulag járul hozzá Pozsony indítványához.

— Iskolai értesítők. A cisterci-rend székesfejérvári kath. főgymnasiumának díszes értesítője világos, tiszta képet nyújt a jéhirü és elsőrangú intézet működéséről az 1893/94. tanévben. A főgymnasiumnak a lefolyt tanévben 356 tanulója volt, érettségi vizsgát tett 22. Az intézetben működő tanárok száma Pallér Kelemen igazgató vezetésé alatt 17, kik közül 3 világi. A tanári könyvtár 130, az ifjúsági könyvtár pedig mintegy 100 új művel szaporodott, s a természetrajzi szertár számára pedig több gyakorlati tárgy szereztetett be. Az önképző körnek Czapáry László tanár elnöklété alatt 42 működő és 20 pártoló tagja volt, kik 19 sikerült dolgozatot nyújtottak be; ezenkívül kiosztatott 8 pályadíj, a szavalati versenyen pedig kitüntették magukat Goldhammer Zoltán, Mészáros Károly és Zichy Rafael gróf. A segélyző egylet melyet Wolf Ágoston tanár vezetett, 8298 frt 84 kr. alaptőkével rendelkezik, melynek kamataiból 18 tanuló pénzbeli, 88 pedig könyvszegélyben részesült. A zeneiskolába 29 tanuló iratba be magát, kiket Bárdon József főtanító oktatott. Ösztöndíjban 17 tanuló részesült, azon kívül számosan nyertek egyes adakozók jóvoltából pénz és könyvjutalomban. A jelen tanév egyik örökre nevezetes mozzanata, az új ifjúsági zászló beszentelése, mely május 20-án történt a zászlóanya Cziráky Antalné grófnő jelenlétében. Az értesítő, melyre még visszatérünk Ereky Alfonz tanár, nagytudományu értekezése nyitja meg „A logaritmuskok elmélete és alkalmazásáról.”

A polgári leányiskolának ez évi értesítőt Alföldi Lipót tanár szerkesztette, melynek bevezetést ugyanancs az ő tollából „Jókai Mór méltatása” képezi. A tanulók létszáma 175. Az intézet Bozöky József hitoktató buzgólkodása folytán szintén új zászlót szorított, mely okt. 15-én szenteltetett fel. Azonkívül ünnepélyt tartott az intézet Jókai Mór 50 éves és Göbel János igazgató 40 éves jubileumán, ki az alkalomból az intézet részére 200 frt alapítványt tett.

A női ipartanfolyam is kiváló eredményt tudott felmutatni, — a menyiben mint kilenyszáz darab kézimunka mutatott be nyolcszáz hatvan-hetven frt értékben. A segélyező pénzár 2631 frt 90 kr. tökével. A segélyzők közül 33-an részesültek jutalomban. Az intézetben a hitoktatókkal együtt 11 tanár működött. Az intézet részére számos tanzer, tankönyv és ifjúsági irat szereztetett be.

— Iskolai vizsgálatok Moórott.

Moórott az elemi róm. kath. népiskolákban a záróvizsgálatok e hó 25-én, 26-án és 27-én tartottak meg, 28-án pedig ünnepélyes Te Deummal véget ért a jelen tanév. A vizsgálatokon jelen voltak Janky Éde kerületi esporesi és tanfelügyelő, az iskolások képviselője, Janny hadjuki plébános és több értekelte től. A vizsgálatok eredménye, mint tudósítónk írja, általában kielégítő volt s különösen a magyarosítás érdekében fejtek ki a tanítók dicséretes buzgalmat. Ezelőtt 20 évvel Moórott az iskolákban a magyar nyelv tanításáról szó sem volt, most pedig minden osztályban csakis magyarul folyt a tanítás és a vizsgázás és a gyermekek mind magyar nyelven és igen szépen feleltek, a mi igen nagy eredmény, ha tekintetbe vesszük, hogy Moórott 1000 iskolás gyermek közül vagy 900 németajku.

— **Az árvák jünálisa.** Nagy örömet szerzett ma az árvaház növendékeinek a püspök azon atyai gondoskodása, hogy a tanév végzetével megengedte, miszerint a püspöki szállóban jünális rendezzenek. Az árvák az egész napot a szabadban töltötték, felügyelőik az igralmas nének vezetése alatt játszottak, esoresznyed zedtek és lakmároztak, ugy, hogy este felé alig lehetett a mulató kis árvákat ismét összeszedni, hogy a városba visszatérjenek.

— **Halálozás.** Szalay Jánosné, szül. Szenz Katalin f. é. június hó 29-én d. e. fél 12 órakor, életének 50-ik évében, hosszas betegség, s a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után elhunyt. Temetése holnap július hó 1-én d. n. fél 4 órakor lesz, Simor-utca 28. sz. a. házból.

— **Öngyilkosságok.** Horeczfalván Schoderbeck István ottani lakost e hó 18-án reggel halva találták lakásán. Az oda hívott orvos felboncolta a hullát s konstata, hogy Schoderbeck som betegség, sem erőszak következtében halt meg, hanem valószínűleg maga vettét véget életének. Végzetes tettének oki eddigelő ismeretlen. — Kálozon ifj. Bohm Mihály e hó 28-án felakasztotta magát. Öngyilkosságának oka a hullavizsgálati jegyzőkönyv szerint élet-unttság.

— **Allatjárvány.** A Bieske községhez tartozó Nagy-Németgyház puszán a sertések között járványosan az orbánc. A szükséges óvintézkedések nyomban megtették, hogy a járvány tovább ne terjedjen.

TÁVIRATOK.

A király Trientben.

Trient, június 30. (Ered. táv.) Ferenc József király ma délután ideér-

kezett. A katonai és polgári hatóságok nagy diszszel fogadták az uralkodót, kit az ezernyi összegyűlt tömeg lelkes éljenzettel üdvözölt. Holnap délelőtt a király tisztelgéseket fogad, délben nagy udvari ebéd, este pedig fényes színházi díszelőadás lesz. A délután és a hétfői nap folyamán meglátogatja a király az összes köztintezeteket, a várat, a környékbeli kisebb erősségeket s a napoleoni hadjáratok emlékeit, kedden pedig tovább utazik Campiglóba, a királynéhoz.

Isabella főhercegnő és a katolikus gyűlés.

Pozsony, jun. 30. (Külön tudósítónktól.) A nagygyűlés alkalmából tartott „Veni Sancten”, melyet Dankó nagyprepost tartott, megjelent Isabella főhercegnő is leányaival és két udvarhölgyével; a gyűlésen való megjelenéstől azonban az udvari etiquette-szabályok tartották vissza.

Bizalom Zichy Nándorgrófnak.

Budapest, jun. 30. (Eredeti táv.) A bittsei esporesi kerület papsága Zichy Nándor grófnak bizalmát és halálját nyilvánított a főrendiházban tanusított király- és hithű magatartásáért.

A képviselőház ülése.

Budapest, jun. 30. (Saját tudósítónktól.) Az ülés elején 3-ik olvasásban is előgadták a bélyegtörvényt, mire a ház több vasúti engedélyt szavazott meg. Ezután a delegáció tagjainak választása következett. Az öreg Madarász Imre kijelentette, pártja még funkcionálni sem akar ezen választásnál. Szerdán még egy rövid ülés lesz, aztán Wekerle propezielőjához képest október 1-ig nem tart a ház üléseket.

Liberális fegyverek.

Pozsony, jun. 30. (Külön tudósít.) A tegnapi kath. gyűlés alkalmával a kath. jogakademia egyik liberális tanára brutális módon megbotámta a főgimnázium egyik lelkes tanárát, ki szintén megjelent a nagygyűlésen azért, hogy ott miniszterének elvei dacára meg mert jelenni. Ezen affairo városzerte nagy meghotránkozást keltett és mindenki elítéli a hevesvérű jogakadémiai tanárt.

Vaillant bosszúli.

Páris, jun. 30. (Ered. táv.) Carnot elnök meggyilkolása rovaného volt Vaillant kivégzéséért. Ekkor ugyanis 7 anarchista megfogadta, hogy Carnot-t megölik. Sorsot húztak s Caserionak jutott a feladat Carnot-leszurni.

Különfélék.

— **Merénylet a hofburg ellen** Bócsben tegnap azt az allarm hírt terjesztették, hogy a hofburgot a 28-ról 29-re virradó éjjel bombákkal a lovogdók fogják röpiteni. Az inspekeiós főudvarmesteri hivatalnok éjjel kapta e hírt s nyomban elrendelte az összes helyiségek bizottsági bejárását és megvizsgálását s a mint előre lehetett látni, egyetlen egy gyanus tárgyat sem találtak.

— **Szent-László-ünnep.** Szent-László király ünnepét nagy fényvel ülték meg a püspöki székesegyházban. Délelőtt ünnepélyes mise volt, melyet dr. Selauh Lőrinc bíboros püspök szolgálatot kanonokai segédlete mellett. Aktuális vonatkozó beszédet mondott a mise után dr. Karácsonyi János, a papnevelő-intézet igazgatója, Szent-László érdemeit dicsőítette s aztán a jelenre tért. Ki kelt az általános valástalanság s az egyházközpont reformok ellen. Rámutatott Carnot esetére is, mely szintén a kor valástalanságának, erkölcsi súlyedésének kifogása. A magyar egyházközpont alkotásokkal szemben a híveket hitbuzgalomra intette.

— **Egy plébános a szociálisták ellen.** A pozsonyi szociáldemokraták immár

mindjobban vérszemet kapnak s ma már gyűléseiken egész nyíltan izgatnak a tőke ellen. Tegnapelőtt is egy asztaloslogényből lett lapszerkesztő, két óráig tartó beszédben fejtegette a „gyárosok kapzsiságát”, a mi a lakosság körében nagy izgatottságot szült. Ennek az izgatottságnak és elkeseredésnek többen nyíltan is kifejezést adtak, sőt Havlicsek Vince, virágvölgyi plébános, a templomi szöszékről nagy feltűnést keltő határozatot hirdetett ki ellenük. Minden virágvölgyi munkást, akiről kisl, hogy a szociálistákhoz tartozik, vagy azokkal csak érintkezik is, eltilt attól, hogy kereszteselésen, mint kereszttapa, bérmáláskor mint bórmaapa és esküvőjén mint vőfény vagy násznagy megjelenhessen. De még halála után is büntetés éri az ilyen szociálistát, mert a plébános nem szenteli be s a katolikus temetőben sem engedí eltemettetni. — Mind ez nagyon szép dolog, — jegyzi meg erre ismeretes cinizmussal a kormány intencióit kitűnően ismerő Magyar Hirnap, csak azt szeretnők tudni, ki ruházta fel a plébános urat ezzel a rettenő hatalommal! — A mire miannyit jögezyünk meg: Anyi bizonyos, hogy a plébános ezt a „retentő” hatalmat sem a Magyar Hirnaptól sem a szociálistákkal egy gyökényen áruoló kormánytól kéri. Nem kéri ezt a hatalmat semmi világi forumtól, hanem gyakorolja mint Isten, az egyház és a társadalm hű szolgálója.

— **A rimaszombati kath. olvasóegylet** első öri működéséről szóló jelentés fekszik előtünk. Az egylet a múlt évben alakult s olyan szépen fejlődött, hogy ma közel 200 tagja van. Összes évi bevétőle az egyletnek 1912 frt 83 kr., követelésben, butorzatban és felszerelésben. valamint gyűmölcsőző tökében az egyesület vagyona 1507 frt 10 kr., miből levonva 630 frt terhet, a tiszta vagyon 877 frt 10 kr-ra rug. Dicséretes momentum gyanánt kiemeljük, hogy az egyesület a budapesti kath. nagygyűlésen képviseltette magát, utánzatra mltő példát adva ezzel a többi kath. köröknek.

— **Kövés a tanító.** A közoktatási miniszter annak megállapíthatása véget, hogy mennyiben tapasztalható hiány okleveles tanítóknak és tanítóknak, felhívta a tanfelügyelőket, hogy tegyenek jelentést, kerületeikben hány állás van üresedésben, illetőleg hányan lehetett képesített tanítóval betölteni s jelöljék meg számúsz rint, hogy mily természetű és anyanyelvű elemi iskolában tapasztalható az okleveles tanítóknak ilyen módon bekövetkezett hiány s mi annak az oka. Jelentésükre hívta föl ezenkívül a miniszter a tanfelügyelőket, hogy az illető tankerület minden községében levő összes iskolaköteles gyermek iskoláztatása végett a már most felállított tanító állomásokon kívül hány újabb állomásra lenne szükség s az új állomás betöltésére alkalmazandó tanítók valás- és nyelvismeret tekintetében miként oszlanak meg. Mint hírlík, szeptemberben igen sok állást töltének be s ezenkívül is újakat szereznek.

— **„Utoljára látod őt”** A párisi „Figaro” karikatura-rajzolója, Forain, a lap hétfői számára egy rajzot készített, a mely borzasztó módon bizonyult igaznak. A rajz az elnököt a lyoni banketen ábrázolja és a sarokban két pincér beszélget Carnot újabb megválasztásának esélyeiről.

— **Nézd meg jól az elnököt** — mondja az egyik — utoljára látod őt.

Ez a tréfa vérfagyasztó módon vált valósággá. A Figaro ilyen körülmények között természetesen nem közölte a képet. * Egy jó házból való fiu tanulónak felvételük Szűts István fűszerkereskedésében Székesfejérvárott.

Irodalom és Művészet.

— **A „Herko Páter”** kath. élelap olyó évi 26. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára már szokatlannul elterjedt élelapot

olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter“ előfizetési ára egy évre 4, félévre 2 frt. Szerkesztője Markos Gyula, a Kath. Örtüzek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsidóház-utca 7.)

— A „**Jézus Szentséges Szívének Hírnöke**“ c. havi folyóirat júliusi füzeté a következő tartalommal jelent meg: A sz. Szív táborához. Jézus sz. Szíve ügyei. A szív békéje. Hős családok. Jézus sz. Szívéhez. Sz. Ignác polkigyakorlatáról. Jézus sz. Szíve temlomai. Polereczky Ilona. Jézus szents. Szívének áldásai. Az életből.

— A „**Szűz-Mária Virágos Kertje**“ c. folyóirat júliusi füzeté most jelent meg. Tartalma a következő: Szűz-Mária előképei. VII. Lurdi magyar zarándoklat. Loreto. Vadrózsa-levelek a Mátrából. (Folyt.) Erénygyöngyök. (Folyt.) Krónika;

— A **társadalmi forradalom.** Nics ember, a ki mai társadalmunk réme, az anarchizmus iránt, melynek legutóbb Carnot francia köztársasági elnök esett áldozatul — ne érdeklődnék és mégis nagyon kevesen vannak olyanok, a kik tiszta fogalommal bírnak eme veszedelemes felforgató eszmék mibenléte, eredete fejlődése, története mai állapota, elterjedése és jövője felől. Nagyon tanulságos tehát a *Belogh* Arthur dr.-nak, a Vasuti Lapok szerkesztőjének most megjelent új könyve, melyet 15 eredeti, párisi anarchista-lapokból vett kép illusztrálásával a fővárosi sajtó is a legnagyobb elismeréssel méltatott. Valóban magdöbentető kép, mely dr. Balogh munkájából élénk tárul, mint válik fanatikus társadalmi hitvallás az anarchizmus, melynek hívei az egész társadalmat fenyegetik s annál veszélyesebbek, mert a társadalom megmentése céljából apostolokhoz illő elszántsággal indítják a halált embertársaikra és önmagukra. Ez a könyv ma, mikor nincs nap, hogy az újságok az anarchistákról ne írának, nélkülözhetetlen minden újságolvasónak, de meg is érdemli, hogy mindenki elolvassa és a baj orvoslásának módja fölött gondolkodjék. A „Társadalmi forradalom“ a „Vasuti Lapok“ kiadóhivatalában (Budapest, Szervita-tér 1. rendelhető meg. Ára 1 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Fiume y Köszönettel vettük, legközelebb jön. Az ilyen minden 10-12 napon jó lenne.

Sch. Mány. F. Alap. Lapjuk rendszeresen lesz expedálva, tehát érthetően előtűnik, ha önök meg nem kapják. Kérjük mindenesetben bennünket értesíteni, majd a postaigazgatóságnál keresünk orvosokat. Eger S. Talán a fűrei diadal után Adriába merült. Noblesse obligé a lény csinos, kompozitója kerék, de nyelvezetében sok a germanizmus mi változtatást igényel. Ellenkezik lapunk irányával a benne nyilvánuló modern világnézet is. Dzsina és Bertalan egyre mára történő ügyvilágossági szándéka. Átdolgozással legközelebb jön. Üdvözet — Kánya Pál. Köszönet a lelkesedésért, de az ön tollából jobb is kerülni ennél. Némely eszméje jó, de egészen vére kevésbé érdekes az olvasóra. — Sz. P. Gy. Miért a hallgatás? Legközelebb levél meg.

Előfizetési felhívás.

A júliusi évnegyed küszöbén teljes bizalommal fordulunk a nagy közönség józanabb részéhez, hogy lapunk becses támogatását és szélesebb körben való terjesztését kérjük.

Talán sohasem volt idő, melyben katolikus lap pártolását több joggal kérhetnők, mint ma. A ki egy kevéssé ismeri a történelmet, vagy a jelen politikai és társadalmi viszonyokat csak némi józansággal elemezi, észre kell vennie, hogy a vallástalanság szomorú drámája óriási lépésekkel halad azon válsághoz, mely nemzeteket rázkódtat s államokat sodor a pusztulás örvényébe. Hogy társadalmunk lázbeteg, elárulják a nyugtalanság, az elégedetlenség minden oldalán, a kormányformák átalakítására törő lázas iparkodás,

minden állapotnak ideges újra szervezése, melybe már a vallás örök igazságai is bevonatnának. A liberálisnak hazudott, vallástalanság, szédelő áramlat, a mint a törvényt istentagadónak tette és a pozitív hitet nem csak a kormányzástól, de újabbban a család szentélyéből, nevelési rendszerével egyes emberek lelkéből is kitepi. Épen azon fokban metéli szét az emberi szenvedélyek fékét, melyet rendes járásban tartani egyedül a vallásosságból eredő engedelmesség, erény és önfeláldozás képes.

Előttünk az erkölcselenségben ledől Róma romjai, előttünk a majmolásig utánzott francia nemzet, hol ugyanazon esztelenségek által ver gyökeret a forradalom, lázadás, anarchia, királygyilkosság, szocializmus, mely az óhajtott köztársaság fejét is bombával, gyilkokkal fogadja — ugyanazon esztelenségek folytán, melyet a mi erőtlén nemzetünk meggondolatlanul akar átvenni.

Itt az ideje, hogy felnyissuk szemünket és megállítsuk ezt a szédelő rohadást és visszatérjünk a keresztény társadalom, erkölcsi rend és józan haladás alapjára.

A „Fejérmegyei Napló“ teljes erjét e szent és nagy célnak szenteli. Nem kiméltük a küzdelem fáradságát: lelkesedéssel, szeretettel mutogattuk a józar haladás útját; bátran, igazsággal, lelkiismeretesen óvtuk a rombolás embereit, az egyház és az annyira szükséges vallásosság letiprásától.

A „Fejérmegyei Napló“ bátor hangja talán a jobbak előtt is feltűnt, mert eddig csak elhatalmasodott elleneink nagy hangját szokta meg a közönség, az igazság mindig félenken huzta meg magát. Igazol bennünket a legújabb szomorú állapot. Láthatjuk, hogy minden erőnkre, bátorságunkra szükség van, ha azt mi még el nem veszett, megmenteni akarjuk.

A józanabb elem, különösen a magyar katolikuság ébredése összetartása tovább egy napig se halasztható, melynek első feltétele a kath. hírlapok támogatása és újak alapítása, Lapunkon kívül alig van még két-három megbízható újságunk.

Joggal kérjük tehát a „Fejérmegyei Napló“ hazafias lelkes támogatását az egyház és haza jövőjének érdekében. Lapunk ezután is bátran jár elő az igazság bátor küzdelmében, de annak sikere minden esetre attól függ, vajjon minő lelkesedéssel követik?

A „Fejérmegyei Napló“ körül a politikai élet oly kitűnő publicistái és szerepírói egyesínek sorokoznak, a minőre a vidéki hírlapirodalomban eddig példa elő nem fordult; és épen ezért közle-

ményei a politikai élet irányadó forrásaiként tekintetnek.

A „Fejérmegyei Napló“ teljesen kiküszöbölte hasábjairól a vidékies hangot és a feltűnési viszketeget, de azért szerkesztése élénk és változatos, a mi mindenütt tetszésre talált. Politikai és közgazdasági cikkei, hírvonalai és tárcái mindazt felölelik, a mit a közönségnek tudni szükséges, hasznos és élvezetes. Távírtaiban és legújabb tudósításaiban pedig lépést tart a napi sajtó értesüléseivel.

A „Fejérmegyei Napló“ egyszerűsége a legolcsóbb vidéki lap, mely pótolja a napilapokat. — *Előfizetési ár: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., és havonként 50 kr.*

Megjelenik hetenkint háromszor: hétfőn és szombaton este és esütörtökön délelőtt.

Az igazság és keresztény ügy nevében bizalommal kérjük a magyar közönséget lapunk lelkes támogatására és terjesztésére.

Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához küldendők. (Sz. István tér 1. szám.)

Székesfejérvárott, 1894. Szent Péter és Pál napján.

A „Fejérmegyei Napló“ szerkesztője és kiadóhivatala.

Közgazdaság.

— A **primási birtokok bérbeadása.** Jellemző, hogy a primási birtokok bérbeadását csak a kormányparti lapok üdvözölték mint valami üdvös s a biboros-hercegprimás anyagi helyzetére előnyös tett. Az ellenzéki sajtó ezzel szemben, szigorú, de igazságos kritikát mond a primási javak bérbeadása fölött s e kritikához hozzájárul az esztetgomi főkapitány is, midőn a bérbeadás ellen foglalt állást. Legújabbban, hogy a bérbeadás körülbelül befejezett tény, ismét két ellenzéki lap foglalkozik behatóan a kérdéssel, a „Hazánk“ és a „Magyarország“ Mindkét lap kimutatja, hogy a primási birtokok tiszta jövedelme messze túlhaladja a Batthyány Géza gróf és Uchritz Zsigmond báró által ajánlott bérösszeget.

A „Hazánk“ Szeitovszky és Simor boldogult hercegrímások példáját hozza fel, a kik maguk kezelték javaikat, fejedelmi udvart tartottak és nagy összegeket hátrahagytak és a következő konkluzióra jut:

„A bérbeadás nem fogja a primást pénzhez juttatni, mert annyi jövedelme, mint a bérletből jönne, most is van, adósságaiból meg a bérlet meg nem szabadítja, sem azoktól az ostromló hadaktól, a melyek jószívűségének annyi pénzbe kerülnek.“

A „Magyarország“ ezeket írja: „Azt is említik, hogy a bérlet az adót is fizeti a bérösszeget kívül s így a bérösszeg nem 360.000 frt, hanem jóval több. A primási uradalom most is fizeti az adót, mégis a birtokok átlagos jövedelme 600.000 forint körül van. De az adón kívül legszolidabb bérletkezelés mellett is el volna érhető 6-800.000 forint évi jövedelem, így tehát a 360.000 forintos bérlet egyenesen a közvagyon pazarlását képezi. Ha a primási uradalom bérbeadatik, adassék az helyes farmrendszer mellett egyenesen annak az ezernyi bérlő-családnak bérbe, a mely ott becsületes munkásság mellett magának és családjának megélhetését, boldogulását és felvirágzását keresi.“

— **Előmunkálati engedélyek.** A kereskedelemügyi miniszter június 20-án kelt rendeletével Koltor László mérnöknek, a Budapesttől, a Gellérthegy aljától a Lágymányoson át Albertfalva, Budaörs, Török Bálint, Budakesz Páty, Telki-Jenő, Tök és Perbál érintésével Tinnyeig vezetendő helyi érdekű gőzmozdony vasútvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **A bodajki országos vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Fejérmegye területéhez tartozó Bodajk községben a folyó évi október hó 1-ére eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember hó 24-én tartassék meg.

— **Az orosz kereskedelmi szerződés ratifikálása,** mint értesültünk, a jövő héten lesz Péterváron, mert még különböző elintézetlen formalitások jegyzékváltást igényelnek Ausztria-Magyarország és Oroszország között. A szerződést az aláírás megtörténte után azonnal publikálni fogják, úgy, hogy az július 1-13-án, amikor az ideiglenes egyezmény lejár, életbe fog lépni.

— **Székesfejérvári piaci árak** 1894. június 29-én.

Gabona; buza 7.00—0.—, rozs 5.00, 0.00, árpa 6.20.— zab 5.70—5.80, kukorica 4.60—0.00, bab 5.00,—0.00 frt métermázsánként.

Hízott sertés: könnyű 42—, nehéz 42— kr. klgr. eleven súly szerint.

Borja: könnyű 28—29, nehéz 32—36 kr. klgr. eleven súly szerint.

— **Moóri piaci árak** június 29-én. Buza 6.—, rozs 4.70, árpa 5.—, zab 7.—, kukorica 5.00, mm. Bab 5.80, Konyhára való burgonya zsákja 60—, takarmánynak való 50 kr.

— **Bicskei piaci árak** június 27-n. Buza 7.00, árpa 6.20, zab 5.70, bab —,5 burgonya 2.20, rozs 5.00. Hízott sertés könnyű 42 kr., nehéz 42 kr. életet leszámítva.

— **Veszprémi gabonapiac** 1894. június 29-én. Buza (mezőföldi) 6.30—6.60, buza (bakonyi) 6.—6.30 rozs 4.50—4.60, árpa (jobb) 5.80—6.10, árpa (takarmány) 5.50—5.80, zab 6.10—6.20 tengeri (uj szemes) 4.60—4.70

Nagy alkalmi vétel!

Bátorkodunk a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséget értesíteni, hogy az előrehaladt idény folytán, raktáron levő összes divatkelmeket, a legegyszerűbbtől a legfinomabbig remek szép választékban, **mélyen — eddig még nem létezett árba** — áruba bocsájtjuk; többek közt színes foulard selymet, melynek eredeti ára 1 frt 90 kr, most méterét **1 frtért**; ezenkívül **kitünő Voilt**, most méterét **csak 22 krért** és újonnan érkezett francia mosó **ráncozott (gouwre) kelmét**, melynek eddigi ára 60 kr, most méterét **csak 33 krért** árusítjuk. — Kérjük a nagyérdemű közönséget, míg a készlet tart, szükségletüket fedezni.

Vagyunk tisztelettel

DEUTSCH MANÓ és FIA
divatruházsa.

Székesfejérvár,
Sas-utca 7.

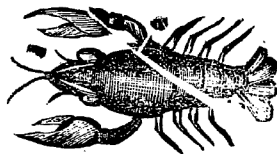
Dr.
Huszár
Adolf
fogorvos

Foghuzás,
plombálás,
műfogak.

Foghuzás,
plombálás,
műfogak.

Rendel: delelőtt
8—12. d. u. 2—6.

Friss eleven rákok

kaphatók

Szenyovszky üzletében

Székesfehérvár, Kossuth-utca 7-ik szám

Ifj. Füstér Imre

bútor raktára és kárpitos üzlete

Székesfejérvár, iskola-utca 10. sz.

Hol minden e szakmába vágó munkák jutányos árban kaphatók és elvállaltatnak.

Pontos és jó munkáért kezeség vállaltatik.

ELŐFIZETÉSEK és HIRDETÉSEK

A

„FEJÉRMEGYEI NAPLÓ”

hetenkint háromszor megjelenő

POLITIKAI LAPRA

fölvételnek

MÁRIÁN GYÖRGY könyvnyomdájában

Székesfejérvárott, Kossuth-utca

hol mindennemű könyvnyomdai munkák rendkívül jutányos áron, tisztán és izlésesen készítettnek el.

Nyomatott Márián György könyv- és műnyomdájában Székesfejérvárott.